

φλογισμένα μέτωπα, και τὰ πανιά ἄρχισαν νὰ φουσκώνουν.

— Μωρέ, τί σοῦ εἶναι αὐτοὺς ὁ καπετὰν Γιώργης! ἀπ' ὅλους τοὺς καπετάνιους ὁ πῶς γερός! Σαίρει ἀκόμα καὶ τὰστέρια, πότε θὰ θγάλουν ἄγέρα.

— Χμ! δὲ σὰς τὸλεγα ἐγώ, μωρέ; μούγκρισε ὁ γερολύκος μὲ τᾶταχια σὰν ἀγριόκοιτα μαλλιὰ του, πὼς πάρα ὅξω ὄντας βοηθοῦμε θὰ φρεσκάσει ματίστρος δυνατός;

— Γεῖά σου λεθένη θαλασσινέ, παιδὶ τ' Ἀη Νικόλα....

Τὸ τρεχαντήρι μας ἄρχισε νὰ παίρνει δρόμο, γέροντας λίγο ἀπὸ τὴ μιὰ μπάνια τὸ κύμα, πὺν ἡ μύτη τῆς πλώρης ἔσκιζε, ἀνάλαφρα μᾶς ῥάντιζε μὲ παιγνιδιάρικες ἀρμυρὲς δροσοσταλίδες τὰχνά μας πρόπονα.

Τῶν πανιῶν κ' ἡ μικρότερη ζαρωματιά ξεδιπλώθηκε καὶ ἀφῆθηκε στοῦ ζέφουρου τὴ σμίλη, πὺν μ' ἐνθουσιασμό κ' ἐμπνευσή παρθένα, λάξευε καμπύλες πλαστικές, δροσάτες, γεμάτες παλμό καὶ κίνηση.

Κάπου ἀπ' τὰ πόδια μας, πάνω στὴν ὄγρη βαθυγάλανη ἄδυσο, τὸ σεληνόφωτο ἀνιφῆγγιζε, ἔπαιζε, κεντοῦσε μύριες πούλιες ξωτικά γυαλιστερές, σὺ γάργαρο ἀλλάζι, πὺν ξεδίπλωνε ἀδιάκοπα γύρω μας σὲ ἀπέραντες πέπλινες ἐκτάσεις τὸ νερένιο του μυστήριου.

Καί μεστωμένα παλληκάρια, ξαπλωμένα στὴν πλώρη, παιδιὰ τῆς θάλασσας καὶ αὐτὰ, νανουρίζονταν μὲ τὰ παθητικά τους τραγούδια, πὺν τᾶπαιρνε ἡ νύχτα καὶ τ' ἄπλωνε, σὰ φωτεινὰ πέταλα, στεφάνια καὶ κρίνους ἀσημένιους, στοῦ πελάγου τὴν ἀγκαλιά, τραγούδια τῆς ξενητιάς, τοῦ μισομοῦ, τραγούδια τῆς ἀγάπης τῆς ἀπονης, τῆς ἀπαρνήτρας ἀγάπης.

Κ' ἡ Ἐκάτη, μέσα σ' ἓνα ἀτέλειωτο μεθυστικό ὄργισμα, ἔλουζε ἀρόγιατα τὰ πλούσια τῆς μαλλιὰ μὲς σ' ἀσημένια κύματα, καὶ πάνου στὰ τρελά τῆς παιγνίδια ξεχνοῦσε φωτεινοὺς πλοκάμους γαντζωμένους πάνω στὰ σκοινιά, στὰ κατάρτια, στὰ πανιά.

Μισομεθυσμένη ἀπὸ τὴν τόση ὁμορφιὰ ξάπλωσα στὴ ρίζα τοῦ καταριτοῦ, κοντὰ σὺ τοιμπούκι, πάνω σ' ἓνα δεμάτι σκοινιά, ἔβαλα τὶς παλάμες μου γιὰ προσκέφαλο, καὶ ἄφησα τὸ βλέμμα μου ἡδονικά κουρασμένο νὰ θυθιστεῖ σὺ ἀστροκέντητο πέλαγο τοῦρανοῦ καὶ, σὰ σὲ ὄνειρο, ἀκολουθοῦσα τὴν κίνηση τῆς ἀνένας πὺν μοῦδειχνε ἡ μοῦκρικε τὸ χαμόγελο τοῦ φεγγαριοῦ.

Καὶ δὲν ἄργησα νὰ διακρίνω μὲ γαλήνια χαρὰ δὺ ματάκια πὺν ταξίδευαν ὡς ἐκεῖ ψηλά, κ' ἐγαχναν μέσα στὰ πέλαγα νὰ δοῦνε τὴ θαρκούλα μου καὶ τὰ εἶδα νὰ μάκλουνθάνε μέσα σὲ ρεμβασμό σὺ ταξίδι μὲ γλῦκα, μ' ἀγάπη, μὲ καλοσύνη.

Τοὺς ἔστειλα ἓνα ἄδραγο ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους φίλημα, ψυχικό, βαθύ, ἐντατικό. Τᾶφερα παρακάτω, πὺν κοντὰ μου, καὶ ἄπληστα τὰ κοίταξα, ὅσο πὺν ἄδελὰ τὰ βλέφαρά μου κλείσανε σὺ ἡδονικό χάδι πὺν οἱ πλάνες ὥρες ὕφαιναν γύρω ἀπὸ τὸ λευκὸ ὄνειρο τῆς θαρκούλας μου....

— Ἐμπρός, παιδιὰ! ἴσα, μάϊνα, κάτω τὰ φτερά! Εἴταν ἡ θραχὴ φωνὴ τοῦ καπετάνιου πὺν κατέβαζε τὰ πανιά, ἐνῶ τὰ καρούλια τρίζανε σὺ μάξιμα τῶν σκοινιῶν.

Κατὰ τὸ γλυκοχάραμα μπαίναμε σὺ λιμάνι τοῦ Κ..

Ξύπνησα κ' εἶδα γύρω μου τὴ θάλασσα καὶ τὰ θουὰ στεφανωμένα μὲ μενεξέδες καὶ ροδοφύλλα, γιὰτι περίμεναν τὸν ἐρχομὸ τῆς αὐγούλας.

Κι ὁ οὐρανός, τυλιγμένος σὲ τριανταφυλλένιες, σὲ γιρλίζες καὶ σὲ χρυσαφιὲς γάζες, σὰν κάποιος θασιλιάς ξεχασμένου παραμυθιοῦ, μεθυσμένος ἀπὸ τὸ μάγο κρασί τῆς γλυκειᾶς ὥρας, εἶχε ἀγκαλιάσει σφιχτὰ καὶ γῆ καὶ θάλασσα, μαζί μὲ τὴ φτωχὴ μας θαρκούλα.

Καὶ μᾶς φιλοῦσε σὰν τρελός, χαρούμενα, μεθυστικά, εὐτυχισμένα.

26[6]1919

ΑΘΗΝΑ Ν. ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΜΟΥΣΙΚΗ

Η ΣΥΝΑΥΛΙΑ ΕΡΓΩΝ ΤΟΥ ΜΑΝΩΛΗ ΚΑΛΟΜΟΙΡΗ

Ἡ νέα δημιουργικὴ ἐκδήλωση τοῦ κ. Μανώλη Καλομοίρη, πὺν μᾶς παρουσιάστηκε στὴν τελευταία συναυλία τῶν ἔργων του, καὶ πὺν μᾶς ἀποκάλυψε καινούργιες ὁδόδρομες πηγές τῆς πλούσιας ἐμπνεύσεώς του, τὸν ἀνεβάζει σὲ ἀψηλότερη ἀκόμα οκαλωσιά, — πὺν μὲ ἀδόσιαχη λαχτάρα τὴν ἐοίμωσε, — σὲ κείνη, πὺν ἀγναντεύει τὴν ἀπάτητη κορφή.

Στὴ συνείδησιν ὅλων ἐκείνων, πὺν μὲ συμπῆλεια παρακολούθησαν τὴν προσπάθεια γιὰ τὴν ἀναζωογόνηση τῆς οδοβαρῆς μουσικῆς παραγωγῆς σὺν τόπο μας, ἔξω ἀπὸ τὶς ξενικὲς μιμήσεις, θγαλμένης ἀπὸ τὴ ζωὴ μας, ὁ κ. Καλομοίρης ἀδόσιαχτα πῆρε τὴ θέση τοῦ θεμελιωτῆ τῆς τᾶσης πρὸς δημιουργία ἀνάπτυξης Ἑλληνικῆς μουσικῆς, καὶ τὸ θαρραλέο του

ἔγμα θὰ σημειώσει ἓνα ξεχωριστὸ ἱστορικὸ σταθμὸ στὴν ἀνάπτυξή τῆς.

Ἀνάμεσα σὺ ρεῦμα τῆς ἐλαφρότητας καὶ τοῦ ἐπιπόλαιου ονομιτισμοῦ, πὺν — σκαλωμένο ἔχοντας κάθε ἀγνὸ ἀδόσιαχο ξέσπασμα ἐπαναστατημένης ψυχῆς, — παρὰσέρνει τὴ γύρω μας ζωὴ, μολύνοντας καὶ τὴν τέχνη, τράβηξε ὁλοῖα τὸν τραχὺ καὶ ἀχάριστο δρόμο τῆς Τέχνης του, πιστὸς στὴν ἐσωτερικὴ του παρόρμηση, ἀνηφώντος τοὺς χλευασμοὺς τοῦ ὄχλου, περιφρονώντας τὶς εὐκόλες δάφνες τοῦ σαρμοῦ, τὰ φτηνὰ λιθάνισματα τῶν πολλῶν.

Τὸ χαρακτηριστικὸ σημεῖο τῆς νέας του καλλιτεχνικῆς ἐκδήλωσης καὶ κυρίως ἀντιπροσωπευτικὸ τῆς καλῆς ἐξελιχτικῆς του τᾶσης, εἶναι, διι ἔφυγε ἀπὸ τὴν περιοριστικὴ προσήλωση σὺ πρωτόγονα δημοτικὰ θέματα, ἀνεβάξοντας τὰ ἀπλὰ ἑλληνικὰ στοιχεῖα μὲ τὴν προσωπικὴ ἐμπνέωσιν στὴ σφαῖρα τοῦ πνευματικοποιημένου μουσικοῦ κόσμου, χωρὶς τὸ ἑλληνικὸν τοῦ χρόνου νὰ χαντεῖ στὴν ξενικὴ τεχνουργία. Μπο-

ρεϊ νὰ πει κανείς γι' αὐτά, προπάντων γιὰ τὸ «Μὴν κλαῖς» καὶ τοὺς «Διαλαλητάδες», πὼς ξαναβρίσκει τὸ σοφὸ δρόμο τοῦ ἀτομικοῦ διανοητικοῦ μοτίβου, ποὺ χάραξε μὲ τὰ πρῶτα του τραγούδια, τοὺς «Ίαμβους καὶ Ἀνάπαιστους».

Μ' αὐτὴ τὴν ἀφορμὴ, δὲ μοῦ φαίνεται περὶ τοῦ νὰ ἐποστηρίξω τὴν ἀντίληψη, πὼς τὸ δημοτικὸ τραγούδι, ὅπως στὴν ποίησιν, εἶται καὶ στὴ μουσικῇ, δὲν μπορεῖ νὰ χρησιμεύει ὡς τὸ μόνο πρότυπο γιὰ τὸν ἀνώτερο τεχνίτη.

Εἰδικά, στὴ μουσικῇ, ἀποκλειστικὴ προσήλωση στὰ δημοτικὰ θέματα, εἶναι μιὰ ὀπισθοδρομικὴ καὶ στερητὴ μονομέρεια. Τὸ δημοτικὸ τραγούδι, μ' ὅλη του τὴν ὁμορφίαν τῆς ἀφέλειας καὶ ἀγνότητος ποὺ ἔχει, δὲν μπορεῖ νὰ ἐκπονήσῃ τέλεια τὸν διανοητικὸ καὶ αἰσθητικὸ ἐξελιγμένο ἄνθρωπο τῆς ἐποχῆς μας. Οὐτε εἶναι ποτε δυνατόν ἡ ἀνήσυχη, πολυτάραχη καὶ βαθεῖα ψυχὴ τοῦ τεχνίτη, ποὺ τρυφερὰ τὶς ἀψηλές, πλατεῖς δραματικές, πνευματικὲς συγκινήσεις, νὰ χάσει ἑξάντρον ὅλες τὶς βαθεῖα ριζωμένες, ἐπιχίτες τῆς ζωῆς καὶ κληρονομικὲς ιδιότητες, νὰ οὐδέσῃ τὶς θαρεῖες χαρακτὲς τῆς Γνώσεως καὶ νὰ πάρει τὴν ἀξιοζήλευτὴν ἀφέλεια τοῦ πρωτόγονου ἀνθρώπου τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν.

Ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ κ. Καλομοίρη, ποὺ πρωτοπαχτηκαν στὴ συναυλία αὐτῇ, μᾶς ἀφῆσαν ξεχωριστὴ ἐντύπωση ὁ «Πραγματευτὴς» (τοῦ Γουδάκη) καὶ τὸ «Μὴν κλαῖς», καὶ «Οἱ δυὸ διαλαλητάδες» (τοῦ Παλαμά). Ὁ «Πραγματευτὴς», περισσότερο συμφωνικὸ ποίημα παρὰ ἀπλὸ τραγούδι, φανέρωσε γνωρίσματα δυνατῆς φιλοσοφικῆς ἐμπνευσεως καὶ ἰσορροπημένης συμμετρικῆς ἐκτέλεσης. Ἡ μουσικὴ του, μὲ τὸ θανάσιμὸ της πλοῦτο μοτίβον, μὲ τὶς χαρακτηριστικὰς μεταπτώσεις καὶ τὶς ρυθμικὰς ἐναλλαγὰς, ζωντάνευσε τὴν ποιητικὴν διάθεσιν, ἐνοσρκώνοντις διασφαιρικὰ τὴν κάθε ἀπόχρωση, τὴν κάθε ψυχολογικὴ διακρίμασιν, δεμένα μὲ τὴν κεντρικὴν ἰδέαν.

Ἡ κ. Μ. Καλομοίρου (Φωκᾶ), τραγουδοῦσα μὲ αἴσθημα καὶ τέχνη, ἔστειρε ἀπὸ τόσον καιρὸ ποὺ εἶχε νὰ παρουσιαστῇ σὲ συναυλία. Ἡ φωνὴ της — πρέπει γὰρ τὸ μολογίσουμε — σὰ νὰ ἀδυνάτισε, σὰ νὰ ἔχασε κάτω ἀπὸ τὴν προηγούμενην εὐστροφίαν της. Εἶναι λυπηρὸ τὸ φαινόμενον αὐτό· ταλέντα σὰν τῆς πρώην δεσποινίδας Φωκᾶ, ποὺ πρόωιμα δρόψανε τὸς δάφνης μὲ τὰς αἰσὶς μιᾶς λαμπρῆς ἐξέλιξης, νὰ ποσύνονται ἀπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν δρόσιν, τὴν ἐποχὴν ἀκριδῶς ποὺ ἀνάτελλε γι' αὐτὰ ἕνα λαμπρὸ καλλιτεχνικὸ μέλλον.

Τὸ «Μὴν κλαῖς» (τοῦ Παλαμά), ὑπέροχο, ποὺ ἀναδείχνει τὸ τραγούδι μὲ κείνο τὸ σιγανὸ, πνιγμένον κλάμα τῆς μουσικῆς, καὶ οἱ «Δυὸ διαλαλητάδες» μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν τοὺς ἀνάπτυξιν στὰ ῥεῖα κύρια μουσικὰ θέματα. Ἐδῶ πρέπει θερμὰ νὰ συχαροῦμε τὸν κ. Σταύρο Ξηρέλλη, προπάντων γιὰ τὴν μουσικότητα ἀπόδοσιν τῶν δυὸ αὐτῶν μαργαριταριῶν.

Ἡ «Ραψωδία εἰς τὰ μινύρε», γιὰ πιάνο, μὲ ἀρετικὰς τεχνικὰς δυσκολίας, ἔχει μιὰ λεπταισθησία καὶ δροσιὰ, μιὰ μυρωμένη ἑλληνικὴ πρῆ.

Ὁ κ. Καλομοίρης ἐδῶ, ὡς ἐκτελεστὴς, δὲ στήθηκε παρακάτω ἀπὸ τὸ συνθέτη. Ἐπαίξε μὲ τὸ βαθὺ καὶ λεπτὸ ἐκείνο αἶσθημα, ποὺ χαρακτηρίζει τὸ παιδίμιο του. Τοῦ δόθηκε εὐκαιρία νὰ ξαναφανερώσῃ τὸ

γλυκὸ του τινοςό, καὶ μιὰ εὐκολία καὶ ἀπαλότητα στὶς οχτάδες.

Μὲ μεγάλη εὐχαρίστησιν ἀκούσαμε ἀπὸ τὰ παλιότερά του ἔργα τὸ «Πρελούδιον» καὶ «Ὀδὴν γιὰ πιάνο» ἐκτελεσμένο ἀπὸ τὸν ἴδιον καὶ τὴν δ. Ἡδὴ Πανᾶ. Τὸ ἔργο αὐτό, ποὺ εἶπαν τὸ μόνο σὲ στὴλ ὀχι ἐλληρικῶς, μᾶς ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση γιὰ τὸ θεαματικὸ πλοῦτο, τὴν βαθεῖαν ἀρμονίαν καὶ γενικὰ γιὰ τὴν πηγαίαν πολυφωνίαν του. Ἐχει τὴν κλασσικὰ αὐστηρὴν λιτότητα ἐνὸς Μπάχ. Ἀξίζει νὰ σημειωθῇ ἐδῶ ἡ ἀκριβεία καὶ θετικότης τοῦ παιζήματος τῆς δ. Πανᾶ. Ἡ ἐκτέλεσις παρουσίασε κάποια ἀνομοιογένεια, ποὺ προσερχόταν ἀπὸ τὴν διάφορην μουσικὴν αἴσθησιν τοῦ κ. Καλομοίρη καὶ τῆς δ. Πανᾶ. Ἡ κλασσικὴ ἀξία τοῦ ἔργου αὐτοῦ μᾶς ξαναφέρνει τὴ σκέψιν γιὰ τὴν στενότητα τῶν ὁρίων τῆς ἀποκλειστικῆς Ἑλληνικῆς μουσικῆς, ποὺ δὲν εἶναι τώρα κατάλληλη ὥρα ν' ἀναπτύξουμε.

Θερμὰ συγχαρητήρια χρωστᾶμε καὶ σὲ κείνους ποὺ μ' εὐλάβεια εἶχαν ἐκτελέσει τὰ ἔργα τοῦ κ. Καλομοίρη, στὴν κ. Μ. Καλομοίρου (Φωκᾶ), δ. Ἡδὴ Πανᾶ, καὶ στοὺς κ.κ. Τόνου Σοῦλτος, Θ. Πίνδιο, Α. Πρεστρώ, Γ. Κωσταρινίδην, Γ. Λομπατάνο καὶ Στ. Ξηρέλλη.

Ἡ συναυλία αὐτῇ, ὅτερε ἀπὸ τὴν καταπληκτικὴν τῆς ἐπιτυχίαν, δὴ ἔπρεπε νὰ ἐπαναληφθῇ σὲ μεγάλην αἴθουσαν, γιὰτὶ ἡ σάλα τοῦ Ὁδείου δὲν ὑπόρθεσε νὰ χωρέσει ὅλους τοὺς θαυμαστὰς τοῦ κ. Καλομοίρη.

Σὴ ἔγγραφε θερμὰ τὸ χέρι τοῦ ξεχωριστοῦ μας μαέστρου, μὲ τὴν ἐγκάρδιον ἐντὴν νὰ ἐκκολοιθῇ ἀλύγιστος τὸν δρομικὸν του δρόμον, σιμώνοντας τὸ φευγαλέον Ἰδανικόν.

ΝΙΚΟΣ ΒΕΡΓΩΤΗΣ

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Δ. Γρ. Καμπούρογλου: «Ἀστικοὶ ἔρωτες». — Γ. Σημηριώτης: «Ἡ κόκκινη Πρωτομαγιά» ἔργονικὸν δράμα. — Περίγραμμα τοῦ Μαλκίεζετ.

— Τὸ νέο βιβλίον τοῦ κ. Καμπούρογλου μπορεῖ νὰ τὸ χαρακτηρίσουμε σύντομον ἱστορικὸ μυθιστορημα. Ὁ συγγραφεὺς, μὲ τὴν ἀγέλησιν τοῦ γνωστοῦ ἐρωτοῦ τοῦ Μπάτρου πρὸς τὴν κόρη τῆς Ἀθήνας, τὴν Τερέζαν Μακρή, μᾶς παρᾶσει στὴν περιπετὴν ὁδὸν τῆς ἐκείνης τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς, ποὺ ἡ Ἀθήνα, ἀπομεινᾶρι τῆς ἀρχαίας δόξας, δὲν εἶχε παρὰ μόνο τοὺς χιλιάδες ψυχάς. Ὁ κ. Καμπούρογλος, ἂν καὶ ἀπὸ τοὺς πρὶν παλαιοὺς καὶ σεβαστότερους λογίους, ἀγέησε γενεὴ τῆς καθαρῆς καὶ προσπαθεῖ νὰ γράφει μιὰν ἀπλοῦστερη γλῶσσαν, ὅσο καὶ ἂν δὲ στέκεται αὐτὴ σμικρὴ στὴν σύγχρονη φιλολογικὴ δημοτικὴ μας.

— Τὸ δράμα τοῦ Γ. Σημηριώτη μοιάζει περὶ τοῦ μὲ κοινωνικὸν μανιφέστο, παρὰ μ' ἔργον φιλολογικόν. Ἡ τέχνη πάντοτε, ὅσο καὶ ἂν διαφευγῇ ζητήματα καὶ ἰδέες, δὲν πρέπει νὰ ξεφεύγῃ ἀπὸ τὸν ἰδιαίτερον δρόμον της, καὶ νὰ καταπνέῃ ζητοῖα καὶ ἀρεθρο πολιτικόν. Γιὰ τοῦτο ὁ ἀξέπαινος συγγραφεὺς τῆς «Κόκκινης Πρωτομαγιάς», νομίζουμε πὼς θὰ εἴτανε καλύτερα μέσα στὸν προσορισμὸν του, ἂν μᾶς παρουσίαζε ἔργον τραγικῆς ἢ δραματικῆς τέχνης, ἀπὸ τὸν νὰ θυγαίνει ἢ σοσιαλιστικὴν ἰδεολογίαν συμπερασματικὰ καὶ ρυθμιζόμενα. Ἀλλ' ὡς ἐξέπνευσε πρὶν σὲ

καί, πού μοιάζει τὰ λυσοσμένα πατριωτικά ποιήματα τῆς χοντροῦς ἀράδας, τίς φουστάνελλες, τὰ κουμπούρια, τὰ τοαρούχια, τίς μάννες Ἑλλάδες καί τὴν μπουχιωμένη ἀερολογία τῆς περασμένης γενεᾶς. Τὸ «Κομμουνιστικὸν Κόμμα», πού ἔβγαλε τὸ βιβλίο, χρειάζεται σὺν ζήτημα τῆς τέχνης νὰ ἔχει προσοδευτικώτερη, πὺν συγχρονισμένη καὶ θαυότερα μελετημένη ἀντίληψη.

—Ο κ. Θεραυδούλος Σταύρου, ὁ, ὄνομα καὶ προῖμα, Μελι κέρτης τοῦ «Νουμά», τυπώνει τώρα στὴ Σμύρῃ ἓνα βιβλίο με τραγούδια καὶ με τὸν τίτλο : «Ἀρσμοὶ καὶ μονοπάτια». Ἐνὰ ἀπ' αὐτὰ τὰ τραγούδια, «Τὰ χρυσὰ κλουδιά», ἀγαπώντας πάντα τὸ «Νουμα», μᾶς ἔστειλε καὶ τὸ δημοσιεύουμε ὁ ἄλλῃ σελίδα.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Τὰ Γαλλικὰ νιάτα.—Τὰ βραβεῖα Γκονκούρ καὶ Νόμπελ.—Ἐνα ἀγροτικὸν ρομάντζο.—Ὁ ἑλβετὸς ποιητὴς Σπιτελερ.—Τὰ ποιήματα τοῦ Ντιρέμ.

—Οἱ κ. κ. Α. Ζ. Φινὸ καὶ Παράφ, ἀκολουθώντας καὶ αὐτοὶ τὴν μόδα ποὐδγαλαν τῶρα - τῶρα τὰ γαλλικὰ περιοδικὰ, νὰ υποβάλλουν ἐρωτήσεις σιὸν ἀναγνώστες τοὺς καὶ νὰ δημοσιεύουν τίς ἀπάντησες καθενοῦ χωριστά, ρωτοῦν στὴ «Revue Mondiale» ποίους νὰ εἶναι ἀπὸ δῶ καὶ ἄλλοι οἱ κλίσεις τῆς γαλλικῆς Νιότης. Μὲ τὴν ἐλπίδα πὺς θὰ εὐχαριστήσουμε τοὺς ἀναγνώστες μας, παίρνουμε μερικὰ ἀπὸ τίς ὁμορφότερες ἀπαντήσεις, πὺς δημοσιεύθηκαν σὺν τευχὸς τῆς 1ης τοῦ Ἑννάρη, καὶ τίς μεταφράζουμε πιστά. Ἡ ἀπάντησις τοῦ κ. Ρολὰν Ντιορζελὲ, φρόνιμα φρόνιμα, τελιώνει ἔτσι :

«Πηγαίνω μόνος μου στὴ δημοσίᾳ τῆς ζωῆς μου, καὶ οὔτε κἀν ρωτῶ πὺς θὰ με φέρει, μόνον ἀφῆνω σὺν χρόνον νὰποφασίσω».

Ὁ κ. Πιέρ Μπενουὰ γράφει :

«Πιστεύω πὺς ἡ οὐσιωδέστερη ἐμπνοὴ ἐκείνων πὺν πολέμησαν, εἶναι αὕτη : νὰ μὴν ξαναγίνει πόλεμος, καὶ γιὰ νὰ φτάσουν σ' αὐτὸ τὸ σκοπὸν, νὰ μεταχειριστοῦν ἀδιάρκοον τί μέσα, νόμιμα ἢ ἄνομα, εἰρηνικά ἢ πολεμικά, ἀνθρωπινὰ ἢ ἀπάνθρωπα. Γιατὶ δὲν ὑπάρχει μεγαλύτερη ἀνθρωπινὰ ἀπὸ τὸ νὰ διατρέχουμε τὸν κίνυνο νὰ θάψω 1.500.000 νιάτα πάνω σὲ μιὰ νέα ἰερόδ ὁ δ ὁ. Κάθε μέσο, ξαναλέω, θὰ μᾶς εἶναι καλὸ γιὰ νὰ προλάβουμε τὴν ἐπιστροφὴ μιᾶς τέτιας φρίκης. Κάθε μέσο, ἔτσι καὶ ἂν ἡ Γαλλία θὰ ἔχανε μ' αὐτὸ τὸ ἐπιχείρημα τὴν φήμην πὺς ἔχει ὡς πηγὴ τῶν φώτων καὶ Χριστὸς τῶν ἐθνῶν».

Παρατηροῦμε πὺς ἔτσι προτίοντις ἡ Γαλλία, κάθε ἄλλο παρὰ νὰ χάσει τὴν φήμην τῆς κινυνεύει. Τὸ ἐναντίον θὰ τὴν αὐξήσει, θὰν τὴν διπλασιάσει μάλιστα, καὶ ἂς μὴ φοβᾶται ὁ κ. Μπενουὰ.

Ὁ κ. Ἀνρὺ Μπαρμπὺς «παρηγοριέται πὺν γιὰ τὸ μαρσμοὺ καὶ τὴν ἀχρηστία τῶν μεγάλων», παρατηρώντας πὺς «τὰ παιδιὰ τοὺς εἶναι πὺν φρόνιμα ἀπὸ τοὺς πατέρες τοὺς».

Ἡ οὐδαρότητα τῆς ἐρώτησης ἀναδείχεται τρανότερα στὴ θανμαστὴ ἀπάντησιν τοῦ Μαροῦλλο Φάμπρι :

«Ἴσως μιὰ μεγάλη ἀλήθεια νὰ φανερωθεῖ ἀνάμεσα ἀπὸ τὴν αἱματώδη σκοτεινιά, — καὶ τότε, οἱ προσπαθεῖς κ' οἱ μαζωμένοι πόνοι, τὰ πένθη κ' οἱ θεληματικὰς θυοῖες, θὰ μπορούσαν νὰ μὴν εἶναι δολωδιόλου μάταιες. Αὕτη ἡ ἀλήθεια εἶναι τὸ μῖσος τῆς νιότης γιὰ τὸν πόλεμον, εἶναι τὸ μῖσος τῶν Νέων γιὰ κείνους πὺν ὀδήγησαν ἢ ἄφισαν νὰ ὀδηγηθοῦν οἱ λαοὶ σ' αὐτόν. Αὕτη ἡ παρατήρησις — πὺν γίνεται εὐκολὰ σὺν Παρίσι, — σιγὰ σιγὰ θὰ γίνει γενικὴ σ' ὅλη τὴν Εὐρώπην. Οὔτε καὶ αὐτοὶ οἱ θανατικοὶ πατριῶτες, σήμερον, δὲν τοῖμοῦν πὺς νὰ ἐξυμνήσουν τὸν πόλεμον, ἀφοῦ εἶδαν τὸ ἀπέραντο μακελειὸν καὶ προπάντων τῶρα πὺν ἀναπνέουν τὴν ἀποσυμψευστικὴν μούχλιν πὺν τὸν ἀκολουθῇ. Οἱ ἰδέες τῶν Νέων — καὶ παίρνουμε αὐτὴν τὴν λέξιν ἀπὸ τὴν πλατεῖα τῆς ἔποψης πὺν προσπερνᾷ τὰ θρία κάθε πολιτείας, — οἱ ἰδέες τῶν Νέων, ὁποδῆποτε καὶ ἂν κλίνουν, γυρίζουν θμως γύρω ἀπὸ τὸν ἴδιον ἄξονα : τὴν Εἰρήνην».

Ἴδια εἶναι καὶ ἡ γνώμη τοῦ Πῶλ Φόρ.

Ὁ Γκιγιὸν τελιώνει μ' αὐτὰ τὰ λόγια :

«Στὰ σπλάχνα τῆς σημερινῆς νιότης μας ὑπάρχουν πὺς πολλές ἀρετὲς ἀπ' ὅτι μπορεῖ νὰ φαντασθεῖ κανεὶς. Μπορεῖ νὰν τίς παρομοιάσουμε με τοὺς ποταμούς : ἡ λάσπη εἶναι σὺν βάθος, ὁ ἀφρός στὴν ἐπιφάνεια καὶ τὸ μέσον εἶναι καθαρό».

— Ἀπὸ τὴν Revue Critique τῆς 25 τοῦ Ἑννάρη, παίρνουμε τὴν εἰδήσιν πὺς τὸ βραβεῖον Goncourt δόθηκε φέτος σὺν κ. Ἑρνέστο Περοσόν, γιὰ τὸ νέο του ρομάντζο πὺς τιτοφορεῖται ἡ «Νέαν». Εἶναι ἡ ἱστορία μιᾶς χωρικῆς ὑπηρετίας, πὺς ἀφοσιώνεται ὁλόκληρη καὶ ζηλιάρικα σὺν παιδιὰ ἐνὸς χήρου. Ὁ κερὸς τῆς παντρεύεται ἔπειτ' ἀπὸ λίγο, καὶ ἡ νέα γυναίκα του, μὴν ὑποφύροντας τὴν μεγάλην οἰκειότητά καὶ τὴν ἀπέραντη ἀγάπην τῆς ἀγαθῆς κόρης γιὰ τὰ δύστυχα ὁρφανὰ, τὴν διώχνει ἀπὸ τὸ σπίτι τῆς ἐκθέτοντάς τὴν στὴν δυστυχία καὶ σὺν βάναι ἀπὸ τὴν ἀπελπισία τῆς, πὺς δὲ θάδλεπε πὺς τὰ παιδιὰ, πὺς τόσον τὰ εἶχε ἀγαπήσει καὶ πονέσει. Κρίνοντας τὸ ἔργον αὐτὸ ὁ κ. Ἀνρὺ Τερλὸ, στὴ φιλολογικὴ στήλῃ τῆς «Revue Critique» γράφει αὐτὰ τὰ ἐπαινετικά λόγια : «Θάπρεπε νὰ μὴν ἔχει διαβάσει κανεὶς τὴν «Νέαν», γιὰ νὰ δειξέι ἀπορία πὺς τὸ βραβεῖον Goncourt πῆγε καὶ διάλεξε τὸν κ. Ἑρνέστο Περοσόν. Αὐτὸ τὸ ὄντημα ἀναδείχτει ἓνα ταλέντο, πὺς τρέμει κανεὶς με τὴν ἰδέαν πὺς μπορούσε νὰ μείνει ἄγνωστο ἢ παραρηγμένο στὴν ἐπιφυλλίδα τῆς «Ὀυκτανιτὲ». Δηλούμενος τὴν ἱστορία τῆς ὑπηρετίας αὐτῆς ὁ κ. Περοσόν, μᾶς ἔδωσε τὸ τέλειον ἀγροτικὸν ρομάντζο, χωρὶς χυδαίοντες, μὰ καὶ χωρὶς ὑπερβολικὴν ποίησιν, με μιὰ χάριν ἀξιοζήλευτη. Ὁ συγγραφεὺς τῆς «Νέας» ἀναδείχτηκε μ' αὐτὴν ἔξοχος δηγηματογράφος. Τίποτα τὸ πὺς τέλειον ἀπὸ τὴν τέχνην τῆς δῆγησιν του. Βέβαια δὲν μπορούμε ἀκόμα νὰ προμαντέψουμε τί ἔργα θὰ μπορούσε νὰ γράψει πάνω σ' αὐτὸ τὸ λίγο περιορισμένο εἶδος, τί χάρες θὰ μᾶς παρουσιάσει ἂν ἀκολουθῇ μιὰν ἄλλην σειρὰ. Μὰ ἀπὸ τῶρα ὁ κ. Περοσόν συγκαταλέγεται με τοὺς καλοὺς λογοτέχνες κ' εἶναι ἐντύχημα πὺς τὸν ἀνακαλύψαμε».

— Ὡς τῶρα ἡ Σουηδικὴ Ἀκαδημία εἶχε δώσει τὸ βραβεῖον τοῦ Νόμπελ γιὰ τὴν φιλολογία σὲ Γάλλους, Γερμανοὺς, Ἰταλοὺς, σὲ Ἰσπανοὺς, κ' ἐφῆτος γιὰ νὰ μὴ μένει παραπονεμένη κ' ἡ Ἑλβετία, ἔδωκε

σε τὸν Ἑλβετὸ συγγραφέα καὶ ποιητὴ Κάρλ Σπίτε-
λερ. Ὁ φοβερόμενος ποιητὴς εἶναι οκεδὸν ἀγνωστος
στοὺς πολλούς, μὲ αὐτὸ ὅμως δὲν παύει νὰ εἶναι ἕνας
ἀπὸ τοὺς εὐρωπαίους συγγραφεῖς, ποὺ εἶναι ἀδύνατο
νὰ διαβάσει κανεὶς ἕνα ἔργο του καὶ νὰ μὴν τὸ κρί-
νει μὲ θαυμασμό. Πρῶτοι οἱ Γάλλοι ἀνακάλυψαν τὸ
γλυκὺ ποιητὴ, καὶ πολλὰς μεταφράσεις τῶν ἔργων του
ἐγὴνκον στὸ Παρίσι. Μάλιστα ἡ μετάφραση τοῦ
«Imago» καὶ τῶν πάντων τῶν Souvenirs d'enfance»
δίνουν μὴ πλατειὰ ἰδέα, ἀν ὅχι γιὰ τὸν ἐπικὸ ποι-
ητὴ, τοῦ «Printemps Olympien», τουλάχιστο γιὰ τὸ
συγγραφέα καὶ γιὰ τὸ χαρακτήρα του τὸν ὁμορφο καὶ
παθητικὸ, τὸ δίκαιο καὶ ἀληθινὸ, ὅσο καὶ δηχτικὸ γιὰ
τὴν ἀνδρώπινος ἀτέλειες. Οἱ «Μύθοι» του καὶ οἱ «Φι-
λολογικὲς παραβολές» του εἶναι ἀπὸ τὰ πρὸ ἀγνωστα
ἔργα του καὶ ὅμως ἔχουν μεγάλη καλλιτεχνικὴ ἀξία.
Μέσα στὶς τελευταῖες κρύβονται ἀλήθειες ποὺ κα-
θένας μπορεῖ νὰν τις ἀνακαλύψει καὶ νὰν τις εφαρ-
μόσει πετυχημένα στὴ ζωὴ. Ὡς ἐλπίζουμε πὼς θά-
χουμε τὴν ἐντύχια νὰ γνωρίσουμε τὰριστοεργήματα
αὐτὰ ἀπὸ καμιά μετάφραση καὶ στὴν Ἑλλάδα.

— Κάτω ἀπὸ ἕνα ἄοκημο ξόφυλλο ἐγὴνκε ἕνας
τόμος ἀπὸ δώδεκα τραγούδια σὲ στίχους ἀλεξαντρι-
νοὺς τοῦ Τρισιάν Νιερέμ : «Τὸ ποίημα τῆς Πίπας
καὶ τοῦ Σάλιαγκ». Ὁ τόνος τους εἶναι νέος, ἀτομι-
κός, καὶ οἱ στίχοι ἀπλοὶ, γιομάτοι ἀπὸ μιὰ ἀπαλὴ νο-
σταλγία καὶ χυνοὺς ἐλπίδες. Εἶναι τὴν γλῶσσα χυ-
μένη σὲ κάθε τραγούδι, τραβοῦντε τόσο οἱ ὁμορφες εἰ-
κόνες, ποὺ συμπαθεῖ κανεὶς στὶς ἀγάπες καὶ τὴς φι-
λίες τοῦ νέου ποιητῆ, καὶ διαβάσει μ' εὐχαρίστηση
καὶ τὸ πρὸ μικρὸ του τραγουδάκι.

GRAZIELLA

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕ

τοὺς συντρομητὲς τῶν ἐπαρχιῶν καὶ τοῦ ἐξωτε-
ρικοῦ ποὺ καθυστεροῦν τὴν συντρομὴν τους,
νὰ μᾶς τὴν ἐμβάσουν τὸ γληγορότερο, γιὰ
νὰ μὴ βρεθοῦμε στὴ δυσάρεστη θέση νὰ πά-
ψουμε νὰ τοὺς στέλνουμε τὸ φύλλο.

X. ΓΑΝΙΑΡΗΣ & Σ'

Ὅλοι οἱ Ἐπιθεωρητὲς, ὅλοι οἱ Καθηγητὲς, ὅλοι
οἱ Δασκάλοι καὶ ὅλοι οἱ Δημοτικιστὲς πρέπει νὰ
συοτήσουν στοὺς μαθητὲς καὶ στὶς φιλικὰς τοὺς οἰ-
κογένειες τὸ βιβλίον τοῦ Δὸν Κιχώτη. Ἐκτὸς ἀπὸ
τὴ φιλολογικὴν αἰξία, ἔκτὸς ἀπὸ τὴν εὐχαρί-
στησιν ποὺ σκοπεῖ τὸ διάβασμά του καὶ ἀπ' τὴν
ἀνυπολόγιστη ὠφέλεια ποὺ ἔχει γιὰ τὸ Δημοτικι-
στικὸν ἀγῶνα, θὰ πᾶσιν πιά τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ
διαβάζουν τὸν «Πειρασμό», τὸ «Νὰτ Πίγκερτον»
καὶ τὰ παρόμοια.

ἕνας Ἐπιθεωρητὴς Δημ. Ἐκπαιδείας

ΒΓΗΚΕ

"Η ΚΩΜΩΔΙΑ

ΤΟΥ ΑΡΙΣΤΕΙΟΥ,,

ΤΟΥ ΓΡΗΓΟΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΚΑΙ ΠΟΥΛΙΕΤΑΙ

ΣΤΟ «ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ»

ΔΡΑΧΜΕΣ ΔΥΟ

— ΜΕ ΤΟ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΟ ΔΡ. 2.25 —

ΝΕΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ

ΠΙΣΩ ΑΠΟ ΤΑ ΚΑΓΚΕΛΑ ("Εκδοση «Τύπου» 1919 Δρ. 3—

ΔΡΑΜΑΤΑ ΤΟΜΟΣ Α' (Ζωντανοὶ καὶ πεθαμένοι

—Οἱ Ἀλυσίδες—Στὴν δ'εξόπορτα). Ἐκδο-

ση Ἑταιρίας «Τύπος» 1920. » 6—

ΠΛΑΪ ΣΤΗΝ ΑΓΑΠΗ (Ρομάντζο) 1920 » 3—

Ο ΑΥΤΡΩΜΟΣ (δρᾶμα) » 3—

Βρίσκονται στὸ «ΑΘΗΝΑΪΚΟ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ»

—, Ὁδὸς Σοφοκλέους 3. —

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

διὰ τοὺς κ. κ. Ὁδοντοῦτρονς

Ὁ Οἶκος «LABARBERA» I. ΚΑΝΑΡΗ & Σια
ὁδὸς Σταδίου 3 γνωστοποιεῖ ὅτι ὁ ἐν Λονδίνῳ οἶκον

CLADIUS ASH & CIE

ἀνέθεσεν αὐτῷ διὰ Συμβολαίου τὴν ἀποκλειστικὴν
πώλησιν καὶ ἀντιπροσωπεῖαν τῶν εἰδῶν του διὰ τὴν
Παλαιάν, Νέαν Ἑλλάδα καὶ Σμύρνην.